

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.008/2024/7.

Az I. rendű felperes: Felperes1

(cím2)

A II. rendű felperes: Felperes2

(cím2)

A III. rendű felperes: Felperes3

(cím2)

Felperesek jogi képviselője: dr. Janklovics Tibor ügyvéd

(Cím21.)

Alperes: dr. Mester és Társa Ügyvédi iroda

(eljáró ügyvéd: dr. Mester László Cím22.)

Alperes jogi képviselője: Alperes1

(Cím9)

A per tárgya: sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék, 62.M.70.108/2021/97.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperesek, 98.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az I. rendű felperes részére sérelemdíj jogcímén megítélt összeget 2.000.000 (kettőmillió) forintra felemeli, a késedelmi kamat mértékét és kezdő időpontját nem érinti, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 177.800 (százhetvenhétezer-nyolcszáz) forint, a II. rendű felperes 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a „NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illeték bevételi számla” megnevezésű 10032000-01070044-09060018 számú költségvetési számlára 194.933 (százkilencvennégyezer-kilencszázharminchárom) forint elsőfokú és 80.000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, a további feljegyzett 953.227 (kilencszázötvenháromezer-kettőszázhuszonhét) forint elsőfokú illeték és 1.270.970 (egymillió-kétszázhetvenezer-kilencszázhetven) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adószámát is.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az irányadó tényállás szerint az I. rendű felperes 2016. augusztus 17-től 2020. március 10. napjáig állt munkaviszonyban az alperessel.

[2] Az I. rendű felperes PLC hibakereső munkakörben, 3/3-as műszakban dolgozott, 2018 novemberétől 2019 szeptemberéig túlórákat is vállalt. Az I. rendű felperes munkaköri feladata volt az alperes 2 csarnokában lévő olvasztókemencék, öntő- és formázógépek, szemcseszóró gépek, valamint ezek elszívóinak villamos- és szoftverhibáinak feltárása és megjavítása, amely mellett üzem közbeni megfigyelési feladatot is ellátott. Ezek a tevékenységek a munkaidő 90%-át tették ki akként, hogy ebből 40%-ot az olvasztókemencék, 10%-ot a tisztítóberendezések és 40%-ot az öntőgépek mellett töltött. A hibaelhárítás időtartama 10 perctől 4 óráig tartott a gépek leállítása, illetve üzemelése közben. Az alperes nem alkalmazott több PLC hibakeresőt, az I. rendű felperest felettese helyettesítette.

[3] Az alperesnél alkalmazott technológiák során a csarnokok légterébe kémiai ágensek és finom porok kerültek, a légszennyezettség mértékét az alperes akkreditált laboratórium igénybevételével rendszeresen mérte. Az alperes munkavédelmi oktatást tartott a munkavállalóknak, a különböző munkakörök tekintetében kockázatértékeléssel rendelkezett. Az I. rendű felperes részére egyéni védőeszközök (sisak, bakancs, szemüveg) viselését írta elő és biztosította is azokat. Az I. rendű felperes 2016. augusztus 12-én, 17-én, 2017. szeptember 14-én, 2018. szeptember 28-án és 2019. szeptember 12-én munkaköri alkalmassági vizsgálaton vett részt, ahol „alkalmas” minősítést kapott.

[4] Az I. rendű felperes évekig dohányzott. 2017 nyarától légúti panaszokat észlelt, amelyre gyógykészítményeket használt, a légúti panaszait 2019 novemberében jelezte a háziorvosának. Az I. rendű felperesnél a Kórház1 Pulmonológiai Osztályán 2019. november 25-én asztmát diagnosztizáltak, melyet 2019. november 27-én jelzett az alperes üzemorvosának.

Az I. rendű felperes 2019. november 28-tól munkaköri alkalmasságára „nem alkalmas” minősítést kapott. A Nemzeti Népegészségügyi Központ 2021. január 29-én „Tudományosan igazolt kémiai allergének által kiváltott és munkával kapcsolatos allergiás asztma” diagnózis alapján A88 kódszámon foglalkozási megbetegedést állapított meg a felperesnél, mely 2019. november 25-től áll fenn.

[5] Az I. rendű felperes kisdedkorban kialakult asztmás megbetegedésben; majd az ennek talaján 2019 februárjától bekövetkező állapotrosszabbodás miatt 2019 májusától fertőző légúti megbetegedésben, és az asztma talaján kialakult krónikus légúti gyulladásban; és 2023 augusztusától az asztma talaján kialakuló kezdődő pulmonális fibrózisban szenved.

Az I. rendű felperes részegészségkárosodása 2021. augusztus 2-től 30%, ebből 30% tekinthető üzemi baleseti eredetűnek.

[6] Az I. rendű felperes havi átlagjövedelme 2018 évben bruttó 760.577 forint volt. Az alperessel fennálló munkaviszonya megszüntetését követően, 2021 májusától szoftverfejlesztőként helyezkedett el az cég1 Kft.-nél, ahol havi átlagjövedelme bruttó 567.100 forint.

Az I. rendű felperes 2021. augusztus 2-től havi 66.240 forint baleseti járadékban részesül.

Az I. rendű felperes helysége1en talált megfelelő munkalehetőséget, ezért az élettársával (II. rendű felperes) és kiskorú gyermekével (III. rendű felperes) ott telepedett le.

[7] A felperesek 2021. szeptember 9-én előterjesztett kereseti kérelmükben az I. rendű felperes részére 15.000.000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2019. november 25-től járó kamat; 2019. december 1-től 2021. augusztus 31-ig terjedő 21 hónapra - havi 178.000 forint figyelembevételével - 3.738.000 forint lejárt jövedelempótló járadék; és 2021. szeptember 1-től véghatáridő nélkül havi 178.000 forint jövedelempótló járadék, továbbá a II. rendű

felperes részére 1.500.000 forint sérelemdíj, a III. rendű felperes részére 500.000 forint sérelemdíj megfizetését kérték az I. rendű felperes foglalkozási megbetegedésére hivatkozással.

[8] A felperesek álláspontja szerint az I. rendű felperes légúti megbetegedése az alperessel fennállt munkaviszonnyal okozati összefüggésben alakult ki. Az I. rendű felperes munkavégzésének helyéül szolgáló a csarnokban nem volt megfelelő elszívó berendezés, ezért a munkafolyamatok során a füst, homok, por és egyéb segédanyagok a légterbe kerültek.

[9] A felperesek hivatkoztak a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) bekezdésben, a 167. § (1) bekezdésében, a 173. § (3)-(4) bekezdéseiben, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdésében, a 32. §-ában, a 44. § (1) bekezdésében, az 54. § (2)-(3) bekezdéseiben, a 61. §-ában, a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 6. §-ában, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdésében, a 2:53. §-ában, a 6:528. §-ában, a 6:531. §-ában, a 6:532. §-ában, a 6/2016. (XI. 28.) KMK véleményben és a BH2004.207. eseti döntésben írtakra.

[10] Az alperes kereseti ellenkérelmében a felperesek keresetét a jogalap és az összecszerűség tekintetében is vitatta, a kereset teljes elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérte. Az alperes álláspontja szerint az I. rendű felperes egészségkárosodása nincs okozati összefüggésben a munkavégzésével, azt kizárólagosan az I. rendű felperes elháríthatatlan magatartása okozta. Azzal is érvelt, hogy az I. rendű felperes terhére sértetti közrehatás állapítható meg. A sérelemdíj összegét az I. rendű felperes tekintetében eltúlzottnak tartotta, a jövedelempótló járadékát is alacsonyabb összeg figyelembevételével kell megállapítani.

[11] A II. rendű és a III. rendű felpereseket érintően arra hivatkozott, hogy személyiségi jogsértést nem szenvedtek el.

[12] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott ítéletében – kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperes részére - sérelemdíj jogcímén - 1.000.000 forintot, valamint ezen összeg után 2019. november 25-től kezdődően a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot; továbbá – lejárt jövedelempótló kártérítés jogcímén – 1.152.958 forintot; valamint – jövedelempótló kártérítés jogcímén – 2023. november 1-től minden hónap 15-ig véghatáridő nélkül havi 20.740 forintot;

továbbá – sérelemdíj jogcímén – a II. r. és III. rendű felperesek részére személyenként 500.000 forintot.

[13] Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

[14] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a törvényszék gazdasági hivatala felhívására 382.275 forint szakértői díjat, valamint az állam részére

134.933 forint feljegyzett kereseti illetéket. Megállapította, hogy 1.529.099 forint szakértői díj és 1.013.227 forint feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad.

[15] Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a perben a felpereseknek kellett bizonyítania, hogy az I. rendű felperes egészségkárosodása, és ennek következtében a jövedelemvesztése (kára) is a munkaviszonyával okozati összefüggésben következett be, és ezáltal a II. rendű és III. rendű felpereseket is nem vagyoni hátrány érte.

A kimentés körében az alperes bizonyítási érdeke volt az, hogy az I. rendű felperes egészségsérelmét elháríthatatlanul és kizárólagosan a sértetti magatartás okozta, illetve a sértett az egészségkárosodása bekövetkeztében maga is közrehatott.

[16] Az elsőfokú bíróság az igazságügyi munkavédelmi szakértő által készített szakvéleményre alapítottnan megállapította, hogy az alperesnél a munkaköri alkalmassági vizsgálatokra megfelelő módon és időben került sor. Az alperes végzett kockázatértékelést, az azonban nem tartalmazott az I. rendű felperes munkakörére vonatkozóan mennyiségi és minőségi értékelést az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról, azaz nem felelt meg az Mvt. 54. §. (5) és (9) bekezdés szerinti szempontrendszernek; ez azonban nincs okozati összefüggésben az I. rendű felperes egészségkárosodásával.

A légszennyezettségi mérési adatok alapján nem volt kötelező az I. rendű felperes részére maszk használata, az alperesnek ezt nem kellett előírnia, a maszk használatára azonban az I. rendű felperesnek lehetősége volt. Megállapítható, hogy a szállópor kvarctartalma a megengedettnél magasabb volt, azonban az elsőfokú bíróság figyelembe vette azt a köztudomású tény, hogy a kvarcpor szilikózist és nem légúti megbetegedést okoz (Kúria Mfv. 10.282/2019/6.), továbbá ebben a körben az igazságügyi orvosszakértői vélemény az irányadó.

A munkavédelmi szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések biztosításával, a munkahigiénés mérések elvégzésével az egészségkárosító tényezők mértékét az egészséget nem veszélyeztető szintre tudta csökkenteni.

Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a munkavédelmi szakértői véleményt és annak kiegészítését a felperesek nem fogadták el, azonban a szakvéleménnyel szembeni kifogások nem voltak konkrétak, ezért az elsőfokú bíróság az alaki és tartalmi követelményeket kielégítő munkavédelmi szakértői véleményt az ítélezése alapjául elfogadta.

[17] Az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértő – tüdőgyógyász szakorvos és foglalkozás-egészségügyi szakorvos szakkonzultáns bevonásával készített – szakvéleménye alapján rögzítette, hogy az I. rendű felperes légúti megbetegedésekben szenved. Az allergiás asztma (sorsszerű megbetegedés) döntően munkáltatótól független tényezők alapján alakult ki, annak kezdete nem állapítható meg.

Az I. rendű felperes légúti megbetegedésében 2019 évben a munkahelyi légszennyezettségre visszavezethetően állapotrosszabbodás alakult ki, az allergiás asztma krónikus légúti

gyulladásba, valamint kezdődő pulmonális fibrózisba fordult. Az allergiás asztma és az alperesnél történt munkavégzés között nem állapítható meg az ok-okozati összefüggés, azonban az állapotrosszabbodás és a krónikus gyulladás, valamint a pulmonális fibrózis között a közvetett okozati összefüggés fennáll.

[18] A krónikus gyulladás esetében közreható tényezőként jelenik meg a sorsszerű megbetegedés és a munkahelyi körülmények, míg a pulmonális fibrózis döntően a munkahelyi körülményekre vezethető vissza. A szakértők a szállópor kvarctartalma és az I. rendű felperes légúti megbetegedése között okozati összefüggést nem jelöltek meg.

Az elsőfokú bíróság az ítékezése alapjául elfogadta, hogy az I. rendű felperes légúti megbetegedésének állapotrosszabbodásában (egészségkárosodásában) a munkahelyi tényezők (légszennyezettség) közvetetten közrejátszottak.

[19] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a felperes munkakörülményei és az egészségkárosodása között közvetett ok-okozati összefüggés áll fenn, ezért az Mt. 166. § (1) bekezdése értelmében az alperest objektív felelősség terheli az ebből eredően az I. rendű felperesnél bekövetkezett vagyoni károkért és nem vagyoni hátrányokért.

[20] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott – az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja értelmében – a kizárólagos és elháríthatatlan sértetti magatartásra, mint mentesülési okra. Az I. rendű felperes magatartása, azaz a betegsége eltitkolása, a túlórák vállalása, a táppénz igénybevételének hiánya az alperes számára elháríthatatlan volt, azonban az egészségkárosodás kialakulása tekintetében nem volt kizárólagos ok, mivel az állapotrosszabbodás nemcsak erre, hanem az alperesnél fennálló légszennyezettségre is visszavezethető. Az I. rendű felperes tudatosan eltitkolt betegsége nem a felelősséget kizáró, hanem a felelősséget csökkentő tényezőként értékelendő.

[21] Az alperest olyan kötelezettségszegés vagy mulasztás (kockázatértékelés hiányosságai, valamint szálló por határérték feletti kvarctartalma) nem terheli, amely okozati összefüggésben állna az I. rendű felperes egészségkárosodásával, állapotának romlásával, ezért az alperes felelőssége objektív.

[22] Az elsőfokú bíróság vizsgálta az I. rendű felperes egészségkárosodásban való közrehatását, annak mértékét. Az Mt. 167. § (2) bekezdése alapján értékelte, hogy az I. rendű felperes 2019. novemberéig légúti tüneteit a munkáltatója felé annak ellenére nem jelezte, hogy a panaszai már 2017. nyarától jelentkeztek (elsőfokú ítélet [23]-[24]). Az elsőfokú bíróság a sértetti közrehatás arányának megállapításánál a mérlegelés körébe vonta az alperes vétkességének hiányát, továbbá az I. rendű felperes által tudatosan, hosszabb időn át eltitkolt betegségét, és az általános élettapasztalattal kirívóan szembenálló azon magatartását, hogy betegsége esetén nem vett igénybe táppénzt, sőt túlórát vállalt, így kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget. A közrehatás mértékét az I. rendű felperesre nézve terhesebben 80-20%-os arányban állapította meg.

[23] Az elsőfokú bíróság a felperesek által követelt sérelemdíj mértékét az Mt. 9. (1) bekezdése alapján alkalmazandó a Ptk. 2:42. § - 2:54. §-ban foglaltak alapján bírálta el. Az elsőfokú bíróság értékelte a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét(hiányát), a jogsértésnek a sértettekre és környezetükre gyakorolt hatását azzal, hogy kármegosztás nem alkalmazható, azonban értékelni kell a sértett vétkes magatartását, és a kárenyhítési kötelezettség elmulasztását.

[24] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének megállapításakor figyelembe vette, hogy az I. rendű felperesnek több személyiségi joga sérült (az egészséghez, testi és lelki épséghez való jog; az egészséges családban éléshez való jog; a pihenéshez és szórakozáshoz való jog). Értékelte azt is, hogy az I. rendű felperes fiatalon (32 évesen) 30%-os egészségkárosodást szenvedett, amely tartósan fennáll, továbbá azt, hogy az egészségkárosodás sorsszerű megbetegedés talaján alakult ki, és az alperesnél folytatott munkavégzés annak nem kiváltó oka, csak elősegítő tényezője volt.

[25] Az egészségkárosodás miatt az I. rendű felperes fizikai aktivitása beszűkült, megerőltetéskor kifulladás, légzési nehézséggel küzd. A fizikális teljesítőképességének korlátai lelkileg is súlyosan megviselik, és ezen egészségi állapot a családi életére, a baráti kapcsolataira is rányomja a bélyegét. Az egészségi állapotának romlása miatt az alperesnél az eredeti munkaköre ellátására nem volt alkalmas, a lakóhelyén az állapotának megfelelő, más álláslehetőséget nem talált, ezért II. rendű és III. rendű felperesekkel együtt lakó- és munkavégzési helye megváltoztatására kényszerült. Ezen körülmények együttes mérlegelésével az elsőfokú bíróság 1.000.000 forint összegben határozta meg az I. rendű felperes által elszenvedett hátrányok kompenzálására alkalmas sérelemdíj mértékét, amely összegnek – és az egészségkárosodás bekövetkeztétől számított kamatainak – megfizetésére kötelezte az alperest.

[26] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű felperes munkaviszonyával összefüggésben kialakult egészségkárosodása, és abból eredő fizikai és lelki állapota kihatott a vele egy családban élő, és vele közös gyermeket nevelő élettársára, a II. rendű felperesre, valamint gyermekükre, a III. rendű felperesre is. Ezáltal sérült a II. és a III. rendű rendű felperesek egészséges családi élethez, szórakozáshoz és kikapcsolódáshoz való joga is.

Ezen hátrányok kiküszöbölésére az elsőfokú bíróság 500.000 - 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest a II. rendű és a III. rendű felperesek részére.

[27] Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes jövedelempótló járadék iránti igényéről az Mt. 177. §-a, a Ptk. 6:518. - 6:534. §, a 6:528. §, 1/2006. (V.22.) PK vélemény, MK32., EBH2007.1640, BH2002.77., 3/2018. (IX.17.) KMK vélemény 15. pontja alapján döntött arra tekintettel, hogy az I. rendű felperes munkaképessége a károkozás következtében csökkent, emiatt a károkozás utáni jövedelme az azt megelőző időszak jövedelmét – neki fel nem róható okból – nem éri el.

[28] Az I. rendű felperes 2019. december 1-től (igényérvényesítés kezdete) 2020. március 10-ig (jogviszony megszűnése) 100%-os táppénzben részesült, így jövedelemkülönbözete nem keletkezett. Az I. rendű felperes 2020. március 11-től 2021. április 30-ig jövedelemmel nem rendelkezett, igénye havi 178.000 forintra vonatkozott, így

ezen időszakra (178.000 forint x 14 hó) összesen 2.492.000 forint jövedelemveszteség keletkezett.

[29] Az I. rendű felperes 2021. május 1-től elhelyezkedett, havi bruttó jövedelme 567.100 forint volt, így társadalombiztosítási járulékkal csökkentett jövedelemkülönbözete (157. 684 forint x 3 hó) összesen 473.057 forint.

2021. augusztus 2-től 567.100 forint havi bruttó jövedelme mellett 66.240 forint baleseti járadékban is részesült, a járulékkal csökkentett jövedelemkülönbözete 2023.október 25-ig (103.698 forint x 27 hó) összesen 2.799.846 forint.

Az elsőfokú bíróság új munkaviszonyra és a baleseti járadékra tekintettel az I. rendű felperes jövedelemkülönbözetét havi 103.698 forint összegben állapította meg.

[30] Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy a foglalkozási megbetegedésének kialakulásában az I. rendű felperes közrehatási aránya 80 % volt, ezért a 2023. november 1. napjától véghatáridő nélkül fizetendő havi jövedelempótló járadék összegét 20.740forint-ban, míg a 2020. március 11. napjától 2021. augusztus 1. napjáig tartó időszakra számított lejárt jövedelempótló kártérítés összegét 1.152.958 forintban határozta meg.

[31] A felperesek fellebbezést terjesztettek elő, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását indítványozták. A perköltségre a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján igényt tartottak. A felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj és jövedelempótló kártérítés összege nem tükrözi a Ptk. 2:52. § (2)-(3) bekezdéseiben, valamint a Ptk. 6.522. §-ban meghatározott, és a Fővárosi Ítéltábla 6. Pf.21.112/2008/4. és Pf.20.262/2019/5. számú döntéseiben részletesen kifejtett szempontokat.

[32] A felperesek sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az I. rendű felperes vonatkozásában fennálló körülményeket, és a javára megítélt sérelemdíj alacsony összege ezen szempontokat nem tükrözi.

[33] A felperesek álláspontja szerint az is megállapítható, hogy az I. rendű felperesnél kialakult foglalkozási megbetegedés és az alperes által biztosított munkakörülmények között nem közvetett, hanem közvetlen ok-okozati összefüggés áll fenn.

[34] A felperesek a fellebbezésükben arra is hivatkoztak, hogy az alperes eljárása sérti az Mvt. biztonságos munkavégzés követelményeire vonatkozó 2. § (2) bekezdését, továbbá a zaj, por, rezgések, vegyi anyagok általi károsítás tilalmát tartalmazó 32. §-át, a lehetséges veszélyforrásokkal szembeni hatásos védelemre vonatkozó 44. § (1) bekezdését, valamint a kötelező kockázatelemzésre vonatkozó 54. § (2) és (3) bekezdéseit; rámutattak, hogy az alperes magatartása felróható volt. Ebből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg, hogy az I. rendű felperes 80 %-os mértékben felelős a foglalkozási megbetegedés kialakulásáért.

[35] A felperesek a fellebbezésükben részletesen rávilágítottak az igazságügyi munkabiztonsági szakértő megállapításainak azon ellentmondásaira, amelyek megkérdőjelezzik az elsőfokú bíróság erre alapított azon álláspontját, miszerint az alperest vétkesség nem terheli.

[36] Az igazságügyi munkabiztonsági szakértő megállapította, hogy „az alperes az általa gyártott termék speciális gyártási körülményeinek okán nem volt abban a helyzetben, hogy a termelési tevékenységhez szabad akarata és szándéka szerint tudjon technológiát, munkafolyamatot, ill. anyagot vásárolni. Az alperesi tevékenység ugyanis nem végezhető el kockázatok nélkül.”

Ezzel szemben a szakértő arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az I. rendű felperes foglalkoztatása során betartotta a jogszabályi rendelkezéseket (munkabiztonsági szakvélemény 37.-38. oldal). A felperesek ezen ellentmondásokra figyelemmel kérték a szakértői vélemény kiegészítését arra vonatkozóan, hogy az alperes milyen módon teljesítette az Mvt. 44. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét.

[37] A munkabiztonsági szakértő rögzítette, hogy az alperes az I. rendű felperes részére köteles lett volna egyéni légzésvédő eszközt biztosítani, ugyanakkor azt nem kapta meg (munkabiztonsági szakvélemény 40. oldal). Erre vonatkozóan a felperesek – tanú tanú nyilatkozata alapján – azt állították, hogy megfelelő védelmet ez sem biztosított volna, mivel az arcmaszk a szemcséktől és melegtől védett, azonban a por alulról a maszkon belülré került.

[38] A felperesek kiemelték, hogy a szakvélemény 8. kérdésére adott szakértői válasz is tükrözi azt az ellentmondást, hogy a szakértő azon nyilatkozata ellenére, miszerint az alperes nem tett meg mindent az egészségvédelem érdekében, mégis arra a következtetésre jutott, hogy az évente ismétlődő alkalmassági vizsgálatok elrendelésével, az egyéni védőeszközök biztosításával, az alperes teljesítette kötelezettségeit. A felperesek a fellebbezésben is részletezett ellentmondásokra már az elsőfokú eljárás során is konkrétan kitértek, ezeket az ellentmondásokat a szakértő a szakvélemény kiegészítése során sem tudta feloldani.

[39] A felperesek a fellebbezésükben számos további, a munkáltatónak – a munkaviszonnyal összefüggésben a munkavállalónak okozott – károkért fennálló objektív felelősségét alátámasztó eseti döntésre hivatkoztak, továbbá arra, hogy a jelen esetben az alperes nem közvetetten, hanem közvetlenül felelős az I. rendű felperesnél kialakult foglalkozási megbetegedésért (Kúria Mfv.10.227/2021/6., Fővárosi Ítéltábla Mf.31.170/2022/7., EBH2008. 1801.) Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg, 80-20 %-os mértékű, az I. rendű felperesre terhesebb kárfelelősség alapján a jövedelempótló kártérítés összegét.

[40] A felperesek a fellebbezésükben kitértek arra is, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének mérlegelése során nem vette kellő súllyal figyelembe azt sem, hogy az igazságügyi orvos szakértői vizsgálat tárta fel az I. rendű felperes kezdődő pulmonális fibrózist, és kimondta, hogy ennek kialakulása az alperesi munkakörülményeknek tudható be. Nem értékelte azt sem, hogy a betegség további súlyosbodása nem zárható ki, ez pedig kihat az I. rendű felperes egész további életére és munkavállalási lehetőségeire.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Az alperes leszögezte, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, abból helyes jogi következtetéseket vont le. Az alperes rámutatott, hogy a perben alapvető jelentősége van annak, hogy az I. rendű felperes a munkáltatója tevékenységi körének és alkalmazott fémöntési technológiájának, és az ebből fakadó, a laikus számára is felismerhető kockázatok ismeretében sem jelezte a munkáltatója felé a gyermekkora óta fennálló, és 2017 évtől súlyosbodó légzőszervi problémáit sem a munkaviszonya létesítésekor, sem az évi rendszeres alkalmassági vizsgálatokon.

[42] Az I. rendű felperes ezen szándékos magatartásával megszegte az Mt. 6. § (2) és (4) bekezdésében foglalt jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelő magatartás szabályait és elmulasztotta a munkaviszonyban fennálló, továbbá az Eütv. 26.§-on alapuló tájékoztatási kötelezettségét.

[43] Az alperes kiemelte, hogy tudva az I. rendű felperes asztmás-légúti problémáiról nem foglalkoztatta volna olyan munkakörben, amelynek ellátásához a gyártócsarnok területén kell munkát végeznie. Amennyiben az I. rendű felperes betegségére vonatkozóan feltáró nyilatkozatot tett volna, úgy nem következett volna be foglalkozási megbetegedése és emiatt az alperest nem terhelne kártérítési felelősség. Az I. rendű felperes ezen magatartására tekintettel kérte az alperes az Mt. 166. § (2) bekezdése alapján a felperesek követelésének teljes elutasítását az elsőfokú eljárásban.

[44] Az Mvt. – fellebbezésben felhívott – rendelkezéseinek betartását az elsőfokú bíróság – az igazságügyi munkabiztonsági szakértői vélemények alapulvételével – már vizsgálat tárgyává tette, és megállapította, hogy a technika mai szintjén az alperes mindent megtett a munkavállalók egészséges munkavégzési körülményeinek biztosításáért.

[45] Az alperes kiemelte, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta az alperes azon álláspontját, miszerint az I. rendű felperes megbetegedése és a munkakörülmények között nincs ok-okozati összefüggés (orvosszakértői vélemény 43. oldal 1-3. bekezdés), ugyanis az I. rendű felperes betegsége nincs kellően kivizsgálva, ezért a munkahelyi egészségkárosodás, valamint az azzal okozati összefüggésben kialakult foglalkozási betegség nem állapítható meg egyértelműen.

[46] A fellebbezésben hivatkozott jogesetekkel kapcsolatban az alperes utalt arra, hogy más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseket nem lehet automatikusan alapul venni, mivel az egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó hátrányok különbsége az, ami alapot adhat az eltérő mértékű sérelemdíj, illetve kártérítés megállapítására. Emellett tekintettel kell lenni arra is, hogy az összehasonlítás alapjául szolgáló ítéletek nem bizonyítékok, azok nem megfelelő értelmezése és értékelése nem jelenti a Pp. 279. § (1) bekezdésének sérelmét.

[47] Az I. r. felperes fellebbezése kis részben alapos, a II. rendű felperes fellebbezése alaptalan.

[48] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy a Pp. 379. §, illetve a Pp. 380. §-ban írt kötelező hatályon kívül helyezési ok nem áll fenn.

[49] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást széles körben lefolytatta, és a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva döntött az alperest terhelő és az I. rendű felperest megillető vagyoni kártérítésről, továbbá arról, hogy az I-II-III. rendű felperesek nemvagyoni hátrányaiért az alperest objektív felelősség terheli, és helyesen határozta meg a II. és a III. rendű felpereseket megillető sérelemdíj mértékét. Az I. rendű felperes javára megítélt sérelemdíj összegét rendkívül alacsony mértékben határozta meg az elsőfokú bíróság.

[50] Az I.-II. rendű felperesek a fellebbezésükben elsősorban a munkáltató nem megfelelő munkavédelmi intézkedéseire tekintettel a felróható alperesi magatartásra, valamint az alperes által biztosított munkakörülmények és az I. rendű felperesnél kialakult foglalkozási megbetegedés közti nem közvetett, hanem közvetlen oksági kapcsolat fennálltára hivatkoztak, továbbá sérelmezték a 80 % -os sértetti közrehatás eltúlzott arányát.

[51] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fellebbezésben hivatkozott igazságügyi munkabiztonsági szakértői megállapítások ellentmondásai látszólagosak, a perben kirendelt igazságügyi munkabiztonsági szakértő a 69. számú szakvélemény kiegészítésében a kérdéseket megválaszolta, az ellentmondásokat feloldotta. Erre tekintettel a szakvélemény újabb kiegészítésére vonatkozó, az I., II. rendű felperesek fellebbezésében is fenntartott bizonyítási indítvány fogantatosítása szükségtelen.

[52] Az igazságügyi munkabiztonsági szakértői véleményt a maga egészében értelmezve az állapítható meg, hogy a munkáltatónak a munkahelyi kockázatok – munkabiztonsági, és foglalkozás-egészségügyi értelemben vett – teljes kiküszöbölésére a fémöntés technológiájának jellege miatt nincs lehetősége, azonban a foglalkozás-egészségügyi kockázatok elfogadható mértékű szintre való csökkentésére kell törekednie. A munkáltató az I. rendű felperes légúti egészségvédelme érdekében a foglalkozási megbetegedés megelőzésére a szükséges intézkedéseket megtette, az I. rendű felperes betegségének fennálltára, és tünetei jellegére vonatkozó tájékoztatásának hiányában azonban személyre szabott védelmi intézkedésekre az alperesi munkáltatónak nem volt lehetősége.

[53] A másodfokú bíróság kitér arra, hogy helyesen érvelt az elsőfokú bíróság akként, hogy az alperes terhére róható szabályszegések az I. rendű felperes foglalkozási megbetegedésével való ok-okozati összefüggését az igazságügyi orvosszakértői vélemény nem támasztotta alá.

[54] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak az Mt. 166. § (1)-(2) bekezdés helyes alkalmazásával, és a beszerzett munkabiztonsági és orvosszakértői vélemények megfelelő értékelésével elfoglalt azon álláspontjával, miszerint az alperest objektív kártérítési felelősség terheli az I. rendű felperes foglalkozási megbetegedéséért, és az abból eredő I. rendű felperesi vagyoni károkért, és valamennyi felperest súlytó nem vagyoni hátrányokért.

[55] A munkáltató objektív felelősségét hangsúlyozó felperesi érvelésre és az ennek alátámasztására a fellebbezésben felhozott eseti döntésekre tekintettel, a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a munkáltató objektív felelősségének fennállta mellett is vizsgálnia kellett az elsőfokú bíróságnak az I. rendű felperes közreható magatartását és a rendelkezésre álló bizonyítékokra figyelemmel helyesen alkalmazta az Mt. 167. § (2) bekezdését.

[56] Az elsőfokú bíróság ebben a körben helytállóan tulajdonított fokozott jelentőséget annak, hogy az I. rendű felperes az asztmás tüneteit elhallgatta, túlórára jelentkezett, továbbá orvosi segítséget, táppénzt nem a szükséges mértékben vette igénybe, ezt az elsőfokú ítélet [22], [24], [29], [30], [31] bekezdéseiben részletezi.

[57] A sértetti közrehatás 80-20 %-os mértékű megállapításának szempontjait, az elsőfokú bíróság részletesen számba vette és értékelte a [23], [24], [29], [30], [31] bekezdésekben. Ennek a másodfokú bíróság általi felülmérlegelésére a fellebbezési hivatkozások a Pp. 279. § alapján nem adnak alapot. A lejárt, és a jövőben fizetendő jövedelempótló járadék összegét az elsőfokú bíróság a kármegosztási arány alkalmazásával helyesen határozta meg.

[58] A másodfokú bíróság szerint megalapozottan hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság a javára megállapított 1.000.000 forint sérelemdíj összegét indokolatlanul alacsony összegben állapította meg.

[59] A másodfokú bíróság itt tér ki arra, hogy a sérelemdíj megállapítása során kármegosztás nem alkalmazható. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes javára megállapított sérelemdíj összegének meghatározásakor értékelte, hogy az I. rendű felperes egészségkárosodása mennyiben érintette hátrányosan a családi életét, a baráti kapcsolatait. Az elsőfokú ítélet a [35] bekezdésében a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének alkalmazásával számba vette és értékelte a sérelemdíj összegének meghatározásakor releváns szempontokat, azonban nem értékelte kellő súllyal azt a - fellebbezésben is hivatkozott - körülményt, hogy az I. rendű felperesnél a döntően munkahelyi tényezőkre visszavezethető, kezdődő pulmonális fibrozisban további állapotrosszabbodás nem zárható ki. Erre figyelemmel az I. rendű felperes életminőségében javulás nem várható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű felperesnél jelenleg fennálló 30 %-os mértékű egészségkárosodás mellett - a 2019. évi ár- és értékviszonyokra tekintettel - 2.000.000 forint alkalmas az I. rendű felperest ért hátrányok kompenzálására.

[60] A II. rendű felperes a javára megítélt 500.000 forint sérelemdíj felemelésére irányuló fellebbezési kérelmét nem indokolta, ezért a sérelemdíj összegének emelésére irányuló fellebbezési kérelme alaptalan, a Pp. 279. §-át az elsőfokú bíróság nem sértette meg.

[61] A fentiekben kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében az I. rendű felperes javára megítélt sérelemdíj összege tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben azt helybenhagyta.

[62] A másodfokú bíróság az I. rendű felperes fellebbezésének kis részben adott helyt, a II. rendű felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a perköltség körében a bíróság a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű felperest 177.800 forint, a II. rendű felperest 12.700 forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség alperes részére való megfizetésére, amelyet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján állapított meg azzal, hogy az alperes jogi képviselője áfa fizetésre kötelezett.

[63] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése, a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest fellebbezési illeték viselésére 1.000.000 forint összegű perveszteségére figyelemmel, amelynek összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A felperesek munkavállalói, illetve teljes személyes költségkezdvezményben részesülnek, az őket terhelő részt az állam viseli.

[64] A Pp. 365. § (2) bekezdése szerint az ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2024. április 30.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig s.k.
előadó bíró

Dr.Mózsa Gábor s.k.
bíró